

การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ

โรงเรียนเบญจลักษณ์พิทยา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร
กรทรวงศึกษาธิการ

การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ

ความหมายของสภาพแวดล้อม

สภาพแวดล้อม คือ สภาพสภาวะหรือสิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบๆ ที่มีอยู่ตามธรรมชาติหรืออาจเป็นสิ่งที่ถูกจัดทำสร้างขึ้น อาจเป็นสิ่งที่มีชีวิตหรือไม่มีชีวิต โดยอยู่ในห้องเรียนหรือนอกห้องเรียนก็ได้ ซึ่งจะมีผลกระทบต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการเรียนรู้ เช่น ห้องเรียนที่ถูกต้องลักษณะ มีสิ่งอำนวยความสะดวก มีบรรยากาศในการเรียนที่ดีก็จะส่งผลทางบวกต่อผู้เรียนหรือสภาพการที่มีผลต่อการเรียนรู้ แหล่งข้อมูลต่างๆ ที่เอื้อต่อการสนับสนุน การเรียนรู้ และการน วิทยาการไปใช้ในการเรียนการสอน ตลอดจนความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียน ผู้สอน ผู้บริหาร เป็นต้น

ความสำคัญของสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้

สภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมจะสนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการเรียนการสอน เช่น ห้องเรียนมีความสะอาดสบาย มีอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอนครบถ้วน ทำให้ผู้เรียนมีความสุขในการเรียนรู้ ครูผู้สอนก็มีความสุขในการสอน สิ่งต่างๆ เหล่านี้จะช่วยสนับสนุนและส่งเสริมให้การเรียนการสอนให้การเรียนการสอนดำเนินไปด้วยความราบรื่น สะดวก รวดเร็ว ตามแผนที่วางไว้ สภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมสนับสนุนการเรียนรู้ได้หลากหลาย เช่น ทำให้ผู้เรียนเกิดความประทับใจ กระตุ้นผู้เรียนให้มีความสนใจและเกิดแรงจูงใจในการเรียนเปลี่ยนเจตคติไปในทางที่ดี ช่วยให้เกิดสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น ปัจจัยสำคัญในกระบวนการเรียนการสอนก็คือความรู้สึกที่เกิดจากตัวผู้เรียน ความรู้สึกพึงพอใจ สนใจ อยากรู้ อยากเรียน ซึ่งจะนำไปสู่การเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพในที่สุด ช่วยจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่พึงประสงค์ให้แก่ผู้เรียน ประสบการณ์การเรียนรู้ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อม ตามปกติแล้วการรับรู้และการเรียนรู้ของผู้เรียนจะเกิดขึ้นหลังจากที่ได้ปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมภายนอกที่มากระตุ้นประสาทสัมผัส ของผู้เรียน กับสิ่งต่าง ๆ เป็นการสร้างประสบการณ์ ช่วยพัฒนาบุคลิกภาพของผู้เรียน ถือว่าเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะช่วยปรับหรือโน้มน้าวพฤติกรรมของผู้เรียนโดยเฉพาะสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่มีบรรยากาศที่อบอุ่นเป็นมิตร มีความเป็นประชาธิปไตย ยอมรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน มีส่วนช่วยในการควบคุมชั้นเรียนให้ผู้เรียนมีระเบียบวินัย สภาพแวดล้อมเป็นตัวกำหนดอาณาเขตของการเรียนทำให้มีบรรยากาศที่แตกต่างไปจากกิจกรรมอื่น เป็นแหล่งทรัพยากรทางการเรียน การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในปัจจุบันเป็นไปอย่างกว้างขวางทำให้ทั้งผู้เรียนและผู้สอนสามารถใช้เป็นแหล่งค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง สภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ที่ดีจะทำให้บรรยากาศในการเรียนเอื้อต่อการเรียนการสอนให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

องค์ประกอบของการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้

1. สภาพแวดล้อมทางด้านกายภาพ
 - 1.1 สภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน ประกอบด้วย ห้องเรียนและอุปกรณ์การเรียน แสงสว่าง เสียง อุณหภูมิ
 - 1.2 สภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน ได้แก่ แหล่งความรู้ต่างๆ เช่น แหล่งวิทยบริการ ห้องปฏิบัติการ ห้องทดลอง โรงฝึกงาน ห้องสมุด ศูนย์ วัฒนธรรมต่าง ๆ
2. สภาพแวดล้อมทางด้านจิตภาพ
 - 2.1 องค์ประกอบด้านนักเรียน เช่น บุคลิกภาพและพฤติกรรมของนักเรียน ระดับสติปัญญาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สถานภาพ ทางครอบครัว
 - 2.2 องค์ประกอบด้านผู้สอน เช่น บุคลิกภาพและพฤติกรรมของครูผู้สอน ความรู้และประสบการณ์และเทคนิคการสอน
3. สภาพแวดล้อมทางด้านสังคม
 - 3.1 การสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน
 - 3.2 การสร้างแรงจูงใจ
 - 3.3 ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน

สภาพแวดล้อมที่ทำให้เกิดการเรียนรู้

1. ด้านภูมิทัศน์ ควรมีบรรยากาศและความประทับใจที่ดีต่อผู้พบเห็น ได้แก่ บริเวณสถานศึกษา บริเวณที่ตั้งอาคารเรียน บริเวณที่พักผ่อน
2. ด้านความปลอดภัย ควรมีมาตรการในการดูแลเอาใจใส่เกี่ยวกับความปลอดภัย มีการให้ความรู้ในการรักษาความปลอดภัย
3. ด้านอาคารสถานที่ ควรจัดตกแต่งอาคารสถานที่สิ่งปลูกสร้างให้มีความมั่นคงแข็งแรงและปลอดภัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และสะอาด
4. ด้านการบริหารจัดการ ควรมีการบริหารจัดการต่างๆ ภายในโรงเรียนอย่างเป็นระบบ มีการวางแผนพัฒนางานที่เกิดจากความร่วมมือร่วมใจของบุคลากร
5. ด้านการเรียนการสอน มีการจัดห้องเรียนที่ดี ควรส่งเสริมพัฒนาการด้านจิตใจและสังคมของนักเรียน อำนวยความสะดวก มีวัสดุอุปกรณ์ที่พร้อมในห้องเรียนเพื่อจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
6. ด้านการปฏิสัมพันธ์ของบุคคล การที่ผู้สอนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีจะส่งผลต่อผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ทางสังคมอย่างถูกต้องและเหมาะสม

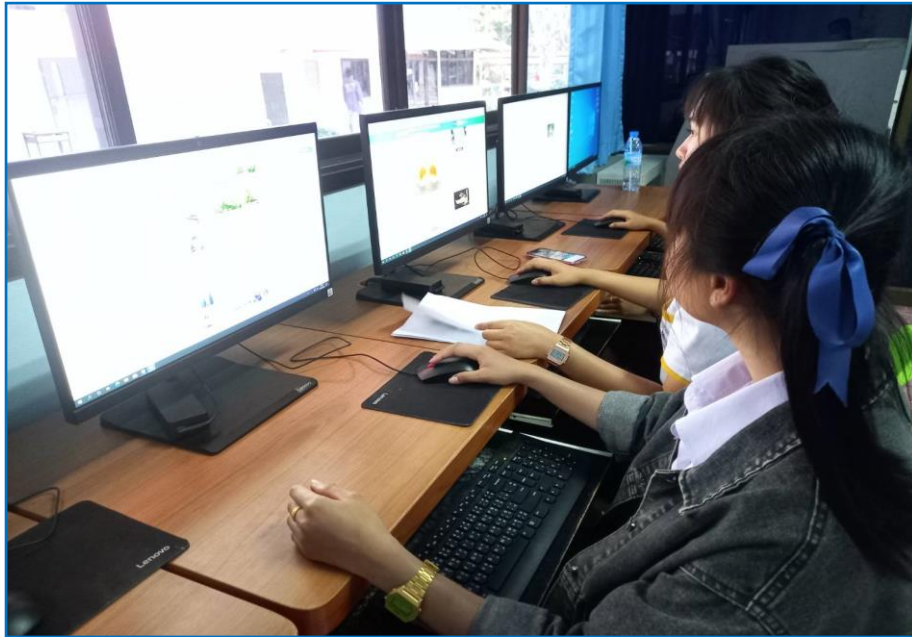
โรงเรียนเบญจลักษณ์พิทยา ได้คำนึงถึงการ จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้เพื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสม สนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เช่น ห้องเรียนคอมพิวเตอร์ ห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ ห้องปฏิบัติการเคมี ห้องชีววิทยา ห้องคณิตศาสตร์ เป็นต้น โดยมีอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน ทำให้ผู้เรียนมีความรู้ เกิดทักษะ และมีความสุขในการเรียนรู้ และยังช่วยอำนวยความสะดวกแก่ครูผู้สอน ทำให้ครูผู้สอนได้รับความสะดวกสบายและมีความสุขในการสอน ซึ่งสิ่งต่างๆ เหล่านี้จะช่วยสนับสนุนและส่งเสริมให้การเรียนการสอนดำเนินไปด้วยความราบรื่น สะดวก รวดเร็ว ตามแผนที่วางไว้ และสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมจะสนับสนุนการเรียนรู้ได้อย่างหลากหลายรูปแบบและส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนดีขึ้น

ภาคผนวก

การจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศภายในห้องเรียน

การจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศภายในห้องเรียน

สภาพแวดล้อมและบรรยากาศภายในห้องสมุด

แหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน

การจัดสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน

การจัดสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน

การจัดบรรยากาศห้องเรียน

การจัดบรรยากาศและการใช้ห้องพิเศษ

การบำรุงรักษาห้องพิเศษ

การติดตาม ตรวจสอบการใช้อาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมของโรงเรียน

